

ไทยกำลังเดินถอยหลังเรื่องความคุ้มครองความยากจนผู้สูงอายุ

6 ผลลัพธ์ที่ต้องการตัดลดงบประมาณ “เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ” ก็เพราะว่า รัฐบาลไม่ต้องการแตะโครงสร้างความเหลื่อมล้ำ นั่นคือ ไม่ต้องการเก็บภาษีจากคนรวย เพื่อให้สังคมเป็นธรรมมากขึ้น ทั้งที่มีข้อเสนอเรียกร้องทั้งจากภาคประชาชน ภาควิชาการ และภาคการเมือง ก็ถูกตีตกหรือรัฐบาลเจตนาหนีบไว้ เพราะกลัวว่าคนกลุ่มน้อยที่กอบโกยผลประโยชน์บนยอดพีระมิดจะเสียประโยชน์ โดยไม่ได้คำนึงว่าอนาคตประเทศไทยจะอยู่กันต่อไปอย่างไร

ศูนย์กลางเครือข่ายระบบอบาณาของไทยจะไม่คิดแบ่งปันออกมาให้คนส่วนใหญ่ในประเทศอย่างเป็นธรรมบ้างหรือ? ไม่ก็ตระกูลกอบโกยไปอย่างมหาศาลในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ผ่านการสมประโยชน์กันของเครือข่าย กลุ่มทุน และภาครัฐที่ยึดกุมอำนาจอยู่ โดยมีการควบคุมความคิดผ่านสื่อที่สนับสนุนจีนและรัสเซีย จนทำให้กลุ่มคนเสี่ยงดังในสังคมมีข้อมูลที่บิดเบือน เช่น ทั้งประเทศจ่ายภาษีแค่ 4 ล้านคน

แน่นอนว่า เราไม่สามารถแยกเรื่องโครงสร้างระบอบอุปถัมภ์ ออกจากการเมืองเรื่องจัดตั้งรัฐบาล และการกดขี่ขูดรีดแรงงาน และการเอารัดเอาเปรียบทางเศรษฐกิจจากคนไทย ดังนั้น คงจะไม่แปลกใจหากวันหนึ่งความโกรธแค้นของประชาชนเรื่องความเหลื่อมล้ำและความอยุติธรรม จะปะทุออกมาในที่สุด

ประเด็นความสัมพันธ์เรื่อง ความเหลื่อมล้ำ และ ความขัดแย้งทางการเมือง นี้ ผู้เขียนได้เคยพูดคุยแลกเปลี่ยนในการประชุมร่วม

กับเจ้าหน้าที่จากสำนักข่าวกรองแห่งชาติ จึงขอนำเรียนตรงนี้อีกครั้งด้วยความขี้อัลยัตยต่อวิชาชีพเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้โปรดตระหนักว่า ตามประวัติศาสตร์มนุษยชาติได้พิสูจน์แล้ว เมื่อความเหลื่อมล้ำรุนแรงมาก ลักวังหนึ่งก็ต้องเผชิญวิกฤตขัดแย้งรุนแรง

เรื่องระบบสวัสดิการคุ้มครองความยากจนผู้สูงอายุ แม้จะมีงานวิจัยแสดงให้เห็นว่า ถึงจะเป็นเบี้ยยังชีพเดือนละ 3 พันบาท ก็ยังใช้งบประมาณน้อยกว่างบบำนาญข้าราชการในระยะยาว ในที่สุดแล้ว เมื่องบประมาณสำหรับบำนาญข้าราชการจะพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็วทันที เราก็ควรที่จะใช้โอกาสนี้ในการจัดสรรทรัพยากรให้เป็นธรรม ตามข้อเสนอทางเศรษฐศาสตร์ที่มีมากมาย เพื่อให้มีงบประมาณสามารถคุ้มครองความยากจนผู้สูงอายุได้ทั้งสังคม แต่ข้อเท็จจริงคือ รัฐบาลไม่ยอมทำ ดังนั้น การตั้งเป้าหมายตัดลดงบประมาณเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จึงเป็นการเดินถอยหลังของประเทศ

ท้ายสุดนี้ ขอชวนอ่านบทความหรือการนำเสนอก่อนหน้านี้ของผู้เขียนเองเกี่ยวกับเรื่องความยากจนผู้สูงอายุ ซึ่งขณะนี้เรากำลังอยู่ตรงช่วงเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อว่า จะปล่อยให้ประเทศเต็มไปด้วยคนจนผู้สูงอายุเต็มประเทศในอีก 10-20 ปีข้างหน้า และเต็มไปด้วยปัญหาสังคมที่เกิดจากคนจนล้มประเทศ หรือรัฐบาลอยากจะวางรากฐานมั่นคงแข็งแรงให้เป็นสังคมที่ปรองดองและเป็นธรรม.

ดร.กัปกร จิรัญติกุลชัย
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

**“เรากำลังอยู่ตรงช่วงเวลา
หัวเลี้ยวหัวต่อว่า จะปล่อยให้
ประเทศเต็มไปด้วยคนจนผู้สูงอายุ
เต็มประเทศในอีก 10-20 ปีข้างหน้า
และเต็มไปด้วยปัญหาสังคม
ที่เกิดจากคนจนล้มประเทศ หรือ
รัฐบาลอยากจะทำวางรากฐานมั่นคง
แข็งแรงให้เป็นสังคมที่ปรองดอง
และเป็นธรรม”**

ชวนอ่านเพิ่มเติม

- EAT THE RICH เพื่อระบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรม
<http://www.sethasarn.econ.tu.ac.th/blog/detail/645>
- ความยากจนผู้สูงอายุ: ปัญหาท้าทายของประเทศไทย
<https://prachatai.com/journal/2023/05/104376>
- ระบบบำนาญแห่งชาติที่มีความเป็นธรรมและยั่งยืน
<https://mgronline.com/qol/detail/9660000034574>
- เวทีเสวนาขงรึดภาษีมั่งคั่ง-ขึ้น Vat ทางบโปะ ‘บำนาญ
แห่งชาติ’-ห้วง ‘รุ่นเกิดล้าน’ แก่แล้วจน
<https://www.isranews.org/article/isranews-news/117305-suggestion-national-pension-forum-news.html>
- จี้เลิกลดหย่อนภาษีคนรวย-เจ้าสัว! ‘ภาค ปชช.’ เคลื่อน
ไหวผลักดัน ‘บำนาญถ้วนหน้า’ 3 พันบาท/ด.
<https://www.isranews.org/article/isranews-news/115194-TCC-universal-pension-news.html>
- แหล่งรายได้สำหรับระบบหลักประกันรายได้เพื่อป้องกันวิกฤตสังคมผู้สูงอายุ
<https://www.tcijthai.com/news/2023/5/article/12963>

ม.ธรรมศาสตร์ จัดงานฉลอง 100 ปี วันประสูติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ

โอกาสอันเป็นมงคลครบรอบ 100 ปีประสูติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม ที่ผ่านมา รัฐบาลไทย ได้จัดกิจกรรมเฉลิมฉลองใหญ่ เพื่อเทิดพระเกียรติพระองค์ท่านในฐานะ 'บุคคลสำคัญของโลก ด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม' ปี 2565-2566 ซึ่งเป็นไปตามมติการประชุมสมัชชาสามัญขององค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งประชาชาติ (UNESCO) ครั้งที่ 41

ในโอกาสอันเป็นมงคลยิ่งนี้ รัฐบาลไทยได้จัดงานเฉลิมฉลองและเทิดพระเกียรติทั้งในและต่างประเทศ หนึ่งในนั้นคือนิทรรศการชื่อ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ในความทรงจำ ซึ่งแสดงถึงพระประวัติและพระบุคลิกภาพ พระกรณียกิจด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข และพระเกียรติยศที่ทรงได้รับจากยูเนสโก

โดยจัดขึ้น ณ สำนักงานใหญ่ UNESCO กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ 16-17 พฤษภาคม 2566 ภายใต้ความร่วมมือระหว่าง อว. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สมาคมศิลปศาสตร์ธรรมศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) และกระทรวงการต่างประเทศ (กต.) โดยเป็นการนำงานวิจัยที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตีพิมพ์ ทั้ง 2 ครั้ง มานำเสนอในรูปแบบของภาษาฝรั่งเศส อังกฤษ และไทย

นิทรรศการแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ 1. แสดงพระประวัติและพระบุคลิกภาพ 2. แสดงพระกรณียกิจด้านการสร้างและพัฒนาเยาวชนอัจฉริยะของประเทศไทย ด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3. แสดงพระกรณียกิจด้านการสาธารณสุข 4. แสดงพระเกียรติยศที่ทรงรับจาก UNESCO 5. แสดงพระกรณียกิจด้านการส่งเสริมการศึกษา และ 6. แสดงพระนิพนธ์และพระกรณียกิจด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและดนตรีคลาสสิก

ในส่วนของประเทศไทยก็ได้มีกิจกรรมการเฉลิมฉลองอย่างต่อเนื่อง คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดทำห้องนิทรรศการถาวร พร้อมทั้งปรับปรุงห้องทรงงานเพื่อเฉลิมพระเกียรติไว้ที่ตึกคณะศิลปศาสตร์ ทำพระจันทร์ ชั้น 5 เพื่อแสดงหลักฐานต่างๆ ที่ทรงใช้ในการสอนรวมทั้งห้องที่ทรงงานระหว่างสอนที่คณะศิลปศาสตร์เป็นเวลา 13 ปี

พร้อมกันนี้ ยังสนับสนุนให้มีการจัดประชุมวิชาการนานาชาติเรื่อง "Language Education and Thai Studies" ภายใต้แนวคิด "Diversities and Voices in Language Education and Thai Studies" ณ ห้างสรรพสินค้า ICONSIAM ชั้น 7 ในวันที่ 12-13 กันยายน 2566 และในวันที่ 22-26 กุมภาพันธ์ 2567 จะจัดแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติเรื่อง "แก้วกัลยา: สายใยไทย-จีนสัมพันธ์" พร้อมการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยตลอดจนงานออกร้านแสดงสินค้าจีนที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ห้างสรรพสินค้า ICONSIAM ชั้น 2.

นักกฎหมาย...พล.ต.อ.ดำรงศักดิ์ กิตติประภัสร์ ผบ.ตร. พร้อมด้วย รศ.ดร.ปภัสร์ ศรีสนิท คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นำนิสิตคณะนิติศาสตร์ เปิดโครงการห้องปฏิบัติการกฎหมาย(Special Law Lab//YLPE : Young Lawyers-Police Engagement) สร้างนักกฎหมายรุ่นใหม่ ร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้งานตำรวจตั้งแต่ต้นทาง

การทูตไทย บทบาทอาเซียน เพื่อสันติภาพเมียนมา

รศ.ดร.ดุลยภาค ปรีชารัชช (ที่ 3 จากซ้าย) บนเวทีเสวนา 'บทบาทอาเซียนในการเสริมสร้างสันติภาพในเมียนมา'

'ต้องเลิกย่ำอยู่ในยุคสงครามเย็น'

'สันติภาพ'

คำที่ผู้คนในโลกปรารถนา ทว่า ไม่เคยมีคำว่าง่ายในทางปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ หรือประวัติศาสตร์การเมืองไทย 16 สิงหาคม 2488 ในรัฐบาล ควง อภัยวงศ์ ประเทศไทยประกาศสันติภาพ และถือให้วันนั้นคือวันสันติภาพไทย ซึ่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมสถาบันปรีดี พนมยงค์ จัดงานทบทวนความทรงจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อรำลึกคุณูปการของขบวนการเสรีไทยที่ช่วยให้ประเทศไทยรอดพ้นจากการเป็นประเทศพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมี ปรีดี พนมยงค์ ผู้ประสานการ ม.ธรรมศาสตร์ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง

ในวาระครบ 78 ปี วันสันติภาพไทย ธรรมศาสตร์ ร่วมกับสถาบันปรีดี พนมยงค์ จัดงานดังเช่นทุกปี

ศ.ดร.สุพล นิตไกรพจน์ นายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประธานในพิธี เผยว่า การประกาศสันติภาพเมื่อ 78 ปีที่แล้วนั้น แม้จะไม่ได้ประกาศที่ มธ.แห่งนี้ แต่ถนนชื่อ '16 สิงหาคม' ที่ มธ. ตั้งขึ้นในภายหลังนั้นก็เพื่อระลึกถึงวันสำคัญ นั่นเพราะที่ตั้งของ มธ.ท่าพระจันทร์แห่งนี้ คือที่ตั้งที่บัญชาการของผู้นำหมายเลข 1 ของขบวนการเสรีไทย ปรีดี พนมยงค์ผู้ประสานการ มธ. ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์อยู่ในเวลานั้น ห้องทำงานของผู้ประสานการคือห้องมุขหน้าโดม ส่วนสนามฟุตบอลที่อยู่หลังตึกโดมคือที่ฝึกนักศึกษาที่เป็นยุวชนทหารที่เข้าร่วมงานเสรีไทย และหน้าตึกคณะรัฐศาสตร์สมัยสงครามก็เป็นค่ายกักกันเชลย

ขณะที่ รศ.ดร.พิภพ อุดร รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มธ. กล่าวย้ำว่า 'สันติภาพ' ไม่ได้หมายถึงเพียงช่วงเวลาปลอดสงคราม หากแต่หมายถึงสภาพที่คนกลุ่มต่างๆ สามารถอยู่ร่วมกันได้ด้วยความสะดวกสบาย ซึ่งคือความหลากหลายเป็นความงาม เราต้องเกื้อหนุนให้สันติภาพถือกำเนิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจกชน

และระดับสังคมส่วนรวม ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างเป็นวิมุติภาวะและมีวิจารณ์ฐาน จนถักทอกลายเป็นปัญญาร่วมรวมหมู่ของสังคม อย่างไรก็ตามสิ่งที่ได้มาง่าย ๆ แต่ทุกคนต้องยอมเสียสละและยึดความสงบสุขของสังคมโดยรวมเหนือประโยชน์ส่วนตน ยอมอดทนอดกลั้น และเข้าใจความแตกต่างของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

นอกจากนี้ ยังมี กิจกรรม PRIDI Talks #22 เสวนา 'บทบาทอาเซียนในการเสริมสร้างสันติภาพในเมียนมา' ณ หอประชุมศรีบูรพา มธ.ท่าพระจันทร์เช่นกัน

หนูนไทยเป็นผู้นำ 'เจรจาสันติภาพ' ยุติสงครามเมียนมา เคยช่วยกัมพูชาสำเร็จมาแล้ว

รศ.ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ

สมาชิกรัฐสภาอาเซียนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยเห็นด้วยนัก จึงปรับมาใช้แนวทาง 'ความพัวพันอย่างยืดหยุ่น' แทน และอาเซียนก็ใช้กรอบนี้มาจนถึงปัจจุบัน แต่ดูเหมือน

การทูตของไทยในยุครัฐบาล คสช.จะไม่ค่อยยึดแนวทางนี้ โดยเฉพาะเมื่อต้องกดดันให้รัฐบาลทหารพม่า ต้องเคารพสิทธิมนุษยชนและหยุดใช้กองกำลังปราบปรามประชาชนชาวเมียนมา ผู้เรียกร้องประชาธิปไตย

"ขณะที่ไทยนั้น สงวนท่าทีต่อการคว่ำบาตรและโดดเดี่ยวรัฐบาลทหารเมียนมา เพื่อกดดันให้เกิดการคืนอำนาจให้ประชาชนมีการเลือกตั้ง ให้เป็นอิสระและยุติธรรม นอกจากนี้ไทยยังควรมีบทบาทเชิงรุกในการทำให้เกิดการเจรจาสันติภาพในเมียนมา แต่รัฐบาล คสช.ก็ไม่ได้ใส่ใจกับบทบาทดังกล่าว ที่จะรักษาชีวิตพี่น้องประชาชนชาวเมียนมาผู้บริสุทธิ์ รักษาความสงบ สันติภาพที่จะทำให้เกิดประโยชน์กับประชาชนทั้ง 2 ฝ่ายชายแดน

การปฏิรูปไปสู่ประชาธิปไตยของเมียนมา จะเป็นผลโดยตรงของความมุ่งมั่นและจริงจังของกลุ่มพลังต่างๆ ภายในประเทศ แต่การเปลี่ยนแปลงให้เกิด 'สันติธรรมประชาธิปไตย' ในเมียนมานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากอาเซียน ไทย และนานาชาติ รวมทั้งสหประชาชาติ การที่เปลี่ยนประเทศที่ปกครองด้วยเผด็จการทหาร ให้เป็นประชาธิปไตย ทำให้ประเทศที่มีสงครามกลางเมือง เป็นประเทศที่มีสันติธรรม ย่อมไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ อย่างแน่นอน" รศ.ดร.อนุสรณ์กล่าว

รศ.ดร.อนุสรณ์ชี้ว่า การมีแนวทาง 'พัวพันอย่างยืดหยุ่นและสร้างสรรค์' ต่อเมียนมา ของไทยและอาเซียน จะเป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้

"อาจเริ่มต้นให้มีการหยุดยิงแล้วเจรจากันก่อน บทบาทของไทยนั้นสำคัญและไทยเคยทำสำเร็จมาแล้ว กรณีเจรจาสันติภาพ และยุติสงครามกลางเมืองในกัมพูชา และมีการปรับเปลี่ยนนโยบาย จากสนามรบเป็นสนามการค้า การให้ความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาสมรรถนะการเมืองการ

ปกครอง เป็นสิ่งสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสร้างเงื่อนไข ว่าคุณต้องพัฒนาประชาธิปไตยและเคารพสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมให้เกิดเสถียรภาพของระบบการปกครอง ต้องมาพร้อมกับระบบการเมืองที่เปิดกว้าง การยึดถือชีวิตของมนุษย์ทุกๆ คนว่ามีคุณค่า" รศ.ดร.อนุสรณ์กล่าว

ปรับ 'จุดยืนการทูต'

ขงเปิด 'ระเบียบมนุษยธรรม' ช่วยผู้ลี้ภัย

ด้าน กัณวีร์ สืบแสง เลขาธิการพรรคเป็นธรรม ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านสันติภาพ มนุษยธรรม สิทธิมนุษยชน ผู้ลี้ภัย ความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มองว่าบทบาทของรัฐบาลไทยที่ควรทำมี 2 ด้านคือ 1.ด้านมนุษยธรรม 2.ด้านความมั่นคง

ด้านแรก 'มนุษยธรรม' หลังจากรัฐประหารเกิดขึ้น ทหารได้ตั้งอำนาจของประชาชนกลับมาใส่มือของตัวเอง มีการเรียกร้องเคลื่อนไหวเชิงอสังหาประชาชนออกมาเรียกร้องทวงอำนาจคืน มีการลิดรอนสิทธิมนุษยชนอย่าง

รุนแรง ทำให้มีผู้พลัดถิ่นมากมาย

"ปลายปี 2564 มีผู้พลัดถิ่นประมาณ 1 ล้านกว่าคนเรียบร้อยแล้ว กว่า 3 แสนคนอยู่ติดกับชายแดนไทย ผมอยู่บริเวณชายแดนไทยเมียนมา ช่วง 2 ปีที่ผ่านมา น่าจะมีผู้พลัดถิ่นในประเทศมากกว่านี้แล้ว เราเห็นว่าผู้ลี้ภัยข้ามเขตแดนมาอยู่ในไทย ในศูนย์พักพิงชั่วคราวกว่า 900 คน แต่ตัวเลขอย่างไม่เป็นทางการมากกว่านั้น หลักหมื่นแน่นอน ฉะนั้นบทบาทของไทยที่จำเป็นต้องดูแล ชัดเจนตรงที่ว่าไทยจำเป็นต้องเปลี่ยนกระบวนการทัศนทางด้านจุดยืนทางการทูตของไทยเสียก่อน เพราะไม่อย่างนั้นสิ่งที่ผมเสนอไปจะไม่สามารถทำได้เลย

บทบาท จุดยืนทางการทูตของไทย ณ ปัจจุบันนี้ ยังย่ออยู่ในสมัยสงครามเย็น การทูตอนุรักษนิยมที่มุ่งเน้นเฉพาะทวิภาคี และการมีปฏิสัมพันธ์ รัฐต่อรัฐ ซึ่งเราเห็นชัดเจนว่ารัฐบาลไทยโดยเฉพาะช่วง คสช.จนถึงปัจจุบันนี้ ยังให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างทหารต่อทหารเป็นหลัก เรามีความสัมพันธ์กับกบฏต่างๆ บริเวณชายแดนไทย-เมียนมา ทั้ง TBC RBC รัฐบาลต่อรัฐบาลเรียบร้อยแล้ว แต่ทำไมเราไม่ยอมข้ามกระบวนการทัศนตรงนี้ไปให้ความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม"

สำหรับบทบาทที่รัฐบาลไทยสามารถทำได้ในมุมมองของเลขาธิการพรรคเป็นธรรม คือ 1.พิจารณาเปิดระเบียบมนุษยธรรม บริเวณชายแดนไทยทั้งหมดติดกับเมียนมา ตั้งแต่เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี รวมไปถึงระนอง ซึ่งไม่ใช่เรื่องใหม่ ไม่ใช่การชักน้ำเข้าลึก ชักศึกเข้าบ้าน เป็นการเปิดประตูเพื่อให้ความเป็นไปได้ประเทศไทยจะให้ความช่วยเหลือเรื่องมนุษยธรรมต่อผู้ได้รับผลกระทบ ให้เข้ามาอยู่ตรงนี้

2.ต้องใช้กรอบ 'พหุภาคี' เพราะการทูตคุยอย่างเดียวไม่เพียงพอ แม้ทราบดีว่ามีความพยายามของทุกองค์กร ทุกระดับ ตั้งแต่สหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต รัฐบาลต่อ

กัณวีร์ สืบแสง

รัฐบาล ที่จะมีส่วนร่วมในการสร้างสันติภาพในเมียนมา แต่ไม่มีผล ต้องสร้างพื้นที่ในการหารือ เปิดประตูก่อน

3.ไทยจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอย่างเต็มที่ หากเปิดระเบียบมนุษยธรรมนี้ได้แล้ว เรามีทรัพยากรจำกัด ควรใช้จังหวะนี้เชิญองค์กรต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศเข้าร่วมประชุมว่าจะทำ 5W ว่าคุณมีทรัพยากรอะไร มีแผนอะไรในการให้ความช่วยเหลือ หากเกิดเหตุการณ์ผู้ลี้ภัยทะลักเข้ามากว่า 3 แสนคน ในไทย ต้องเตรียมความพร้อมก่อน หากมีการโจมตีทางอากาศ ไทยต้องช่วงชิงจังหวะนี้ เป็นผู้นำในการ Coordinate วางแผนไว้ หากเกิดเหตุไทยต้องเป็นผู้นำในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

สุดท้ายคือ 'บทบาทด้านความมั่นคง' ทำอย่างไรไม่ให้ผู้ลี้ภัยเดินทางออกจากประเทศเมียนมา

"เราต้องกระโดดเข้าไปในร่องเท้าบู๊ตของทหารเมียนมา ว่าเขาคิดอย่างไรต่อบริบทชายแดนของประเทศตัวเอง เขาพยายามทำให้สถานการณ์ชายแดนเงียบที่สุด แต่ไม่เคยเงียบ ดังนั้น ไทยสามารถใช้บทบาทนี้สร้างการพูดคุยตั้งโต๊ะเจรจา โดยเป็นผู้นำ ใช้กรอบอาเซียนก็ได้ คุยกับลาว จีน อินเดีย ว่า จะทำอย่างไรให้สถานการณ์ชายแดนไทยสงบ นี่คือนโยบายของไทยอย่างเร่งด่วน" กัมวิรัชกล่าว

ลดความตื้อ 'ทหารพม่า' แก้เกมโรคระแวงต่างชาติ

อีกประเด็นน่าสนใจ มาจากมุมมองของ รศ.ดร.ศุลยาภา ประชารัชช รองผู้อำนวยการสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงศึกษ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ว่า พม่าเต็มไปด้วยลี้ภัยความหลากหลายของชาติพันธุ์หลายกลุ่ม แต่ก็เต็มไปด้วยรอยร้าวและเหลี่ยมคม เหมือนการแตกกระจายของกระจกสี เพราะแต่ละกลุ่มมีความขัดแย้งกัน ชนกลุ่มน้อย-ใหญ่ รัฐบาลพม่ากับฝ่ายต่อต้าน สถานการณ์ค่อนข้างสลับซับซ้อนและแตกต่างจากไทยมาก เต็มไปด้วยความขัดแย้งที่ยากจะแก้ถนอน แต่น่าสนใจยิ่งเมื่อย้อนไปราว 12 ปีที่แล้ว มีความก้าวหน้าที่กระบวนกร

สันติภาพ เมื่อพม่าปฏิรูปการเมืองขนานใหญ่ ในสมัยประธานาธิบดีเต็ง เส่ง และตามมาด้วยรัฐบาล NLD ที่นำโดยออง ซาน ซูจี 10 ปีโดยประมาณ

"ผมเห็นว่ารัฐพม่ามีกระบวนการสร้างสันติภาพและทำให้กระบวนการนั้นมีความเป็นสถาบันมากขึ้น รัฐบาลพม่าตั้งทีมงานสันติภาพ ตั้งคณะเจรจาขึ้นมา มีตัวแทนจากภายนอก องค์กรระหว่างประเทศเข้ามาให้ทุนช่วยเหลือในการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับสันติภาพ ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์เองจากที่แตกกระจายออกไป ก็มีการรวมกลุ่มกันเป็นแนวร่วมเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองทหารพม่า

จุดหักเหในประวัติศาสตร์คือตุลาคม 2015 ซึ่งช่วงนั้นมีการเจรจาหยุดยิงทั่วประเทศ ที่น่าสนใจยิ่งคือมีกองกำลังชาติพันธุ์ 8 กลุ่มเข้าร่วมลงนามสันติภาพ และตอนหลังก็มี 2-3 กลุ่มตามมาอีก ที่ทางฝ่ายรัฐบาลน่าจะพอใจ เพราะในข้อตกลงหยุดยิงทั่วประเทศ 2015 เขาเอารัฐบาลพม่ากับกองทัพพม่า และรัฐสภา มารวมเป็นฝ่ายเดียว เรียกว่าฝ่ายรัฐบาล อีกฝั่งคือกองกำลังติดอาวุธชาติพันธุ์ ดังนั้นตัวแสดงมี 2 กลุ่ม" รศ.ดร.ศุลยาภา กล่าว

เมื่อถามว่า รัฐบาลไทยควรทำอะไรอย่างเร่งด่วน เพื่อเมียนมาและอาเซียน? รศ.ดร.ศุลยาภา ตั้งข้อสังเกตว่า ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพม่า เกิดจากระบบคิดและความชินชาในการทำสงครามสังหารประชาชนของทหารพม่า

"แล้วทหารพม่าเป็นตัวแสดงที่ตื้อมาก การที่จะทำให้คณะนายพลดูเชื่อง นำรักขึ้น มันต้องอาศัยศิลปะทางการทูตอย่างมากทีเดียว ผมมองว่าทหารพม่าเป็นโรคหวาดระแวงต่างชาติ เขากลัวการแทรกแซงกิจการภายใน กลัวแม้กระทั่งมหาอำนาจยกทัพทางชายหาดตามแนวชายฝั่งทะเล แล้วบุกกรุกเข้ามา เห็นได้ชัดเจนที่นายพลตาน ฉ่วย ขึ้นบริหารประเทศ แล้วจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ของสหรัฐอเมริกา บอกพม่าในทำนองว่า เป็นรัฐนอกคอก เป็นด่านหน้าแห่งทรราช เขาแก้เกมโดยการไปตั้งศูนย์บัญชาการลับที่เนปยีดอ มีการซุกดอมงค์ใต้ดิน มีการเชิญช่างเทคนิคเกาหลีเหนือมาช่วยวางโครงการขีปนาวุธป้องกันทางอากาศ มีการตั้งกองพันนิวเคลียร์ขึ้นมา แล้วส่งนายทหารไปที่รัสเซีย เรื่องแบบนี้เกิดขึ้นพอควร

หลังรัฐประหาร กลายเป็นว่าทหารพม่าดูหลังจระเข้น้ำลึกมากขึ้น เนื่องจากใครๆ ก็ไม่เอาทหารพม่า มีการเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญว่าเมื่อใดก็ตามที่ประเทศ อนุทวีป จะต้องใช้ยุทธศาสตร์สงครามประชาชนเข้ามา แม้ว่าจะมีการบุกกรุกจาก

งานครบรอบ 78 ปี วันสันติภาพไทย จัดโดย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับสถาบันปรีดี พนมยงค์ ที่ ม.ธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

ต่างประเทศ ด้านสุดท้ายเขาจะเอาประชาชนเป็นแนวร่วม แต่คำถามปัจจุบัน

คือ จะไปเอาประชาชนมาร่วมได้อย่างไร ในเมื่อประชาชนก็ไม่เอาเผด็จการ ประกาศทำสงครามปฏิวัติเพื่อสร้างสาธารณรัฐประชาธิปไตย สิ่งนี้ทำให้ทหารพม่ารู้สึกหลังชนฝามากขึ้นเรื่อยๆ และมีแรงกดดันว่าจะถูกแทรกแซงล้มระบบทหารขึ้นเรื่อยๆ ทางแก้ไม่มีอะไรซับซ้อน แต่น่ากลัวทีเดียว

“ทางแก้คือ ให้กองทัพพม่าเป็นรัฐแสนยานุภาพ ล้างชื่ออาวุธยุทโธปกรณ์จากรัสเซีย ต้องกับเกาหลีเหนือมากขึ้นเรื่อยๆ แล้วความได้เปรียบทางภูมิรัฐศาสตร์ของพม่า ทำให้เขาเล่นเกมนี้ได้ และประสบความสำเร็จแบบสม่าเสมอ เมื่อไหร่ก็ตามที่มีแรงกดดันจากตะวันตก จากอาเซียน เขาก็จะสไลด์เข้าหารัสเซีย จีน หรือแม้กระทั่งอินเดีย ผมคิดว่าทหารพม่ามีทางเลือกถ้าอาเซียนเข้มข้มรุนแรงหรือขับพม่าออกจากการเป็นสมาชิกอาเซียน ผมทำนายได้เลยว่าเขาจะเข้าหารัสเซีย เกาหลีเหนือ แนวร่วมอื่นๆ และไม่มองอาเซียนมากขึ้นด้วยซ้ำ”

แล้วอย่างนี้ เราจะแก้เกมอย่างไรกับผู้นำทหารที่เป็นโรคหวาดระแวงต่างชาติ ผมว่าการแก้เกมคือ กดดันได้ แต่กดดันแบบทีละขั้นตอน ฟ้อนสั้นฟ้อนยาว เช่น ตอนนี้มีลักษณะเหมือนรัฐล้มเหลว ธรรมชาติอย่างหนึ่งคือตัวรัฐบาลไม่สามารถส่งมอบบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้ เพราะรัฐเอาไปทำสงครามและเป็นศัตรูกับประชาชน” รศ.ดร.ดุลยภาคกล่าว

สำหรับบทบาทของอาเซียนกับไทย ในฐานะมนุษยธรรม ถ้าประชาชนพม่าได้รับความเดือดร้อนและรัฐบาลไม่มีสมรรถนะที่พอเพียงในการทำงานสาธารณะ ทำไมไม่ระดมทรัพยากร หรืองบประมาณมา Empower ให้กับเครือข่ายรัฐบาล NUG (รัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ) หรือรัฐบาลของกองกำลังติดอาวุธชาติพันธุ์ เช่น KNPP KNU ซึ่งเขาก็มีโครงสร้างจำลองคล้ายๆ กับรัฐบาลขนาดย่อม

“ทำไมเราไม่ชูทหารพม่าในลักษณะแบบนี้ รังแกประชาชนใหม่ เราจะไม่ช่วยเหลือผ่านรัฐบาล NUG เพื่อดูแลประชาชน ทำเศรษฐกิจชายแดนที่ถ้ารัฐบาลพม่าไม่ยอมให้เราไปช่วยเหลือตรงนี้ ก็ต้องลดความรุนแรงในการชุมนุมประชาชน และทหารพม่าต้องดื้อน้อยลง มาเอนกกับทางอาเซียนหรือสหประชาชาติ ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แบบนี้ผมว่าพอทำได้” รศ.ดร.ดุลยภาคชี้ ก่อนย้อนอดีตย้ำด้วยว่า

สถานการณ์ในไทยเอง เราเป็นรัฐด้านหน้า ตั้งแต่ยุคสงครามกัมพูชาแล้ว

อธิษฐาน จันท์ภกลม

วางพวงมาลัยรำลึกเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่ปรีดี พนมยงค์ มีบทบาทสำคัญ